

Selvstændig senior

Anna Bodil Hald var 57 år, da hun blev iværksætter. I dag – 10 år senere – arbejder hun to dage om ugen. Resten af tiden er hun pensionist. “Virksomheden har gjort det muligt for mig at trappe ned på en fleksibel måde. Det passer mig fint. Jeg kan godt li’ at arbejde”.

ANNA BODIL HALD

1975: Cand. scient. i biologi, botanisk økolog, KU

1976: KU, videnskabelig medarbejder

1978: Landbohøjskolen, Kandidatstipendiat

1980: KU, videnskabelig medarbejder

1984: Miljøstyrelsens Center for Jordøkologi

1989: DMU, Terrestrisk Økologi

1992: DMU, Flora- og Faunaøkologi

1996: DMU, Landskabsøkologi

2004: Partner i “Natur & Landbrug ApS”. Til 2010 med deltid i DMU

2014: MÅNEDENS IVERKSÆTTER

“Nellie! Kip! Kip! Kip!”

Svaret er et brøl. Et langtrukket urbrøl fra et hjemland af forrevne klipper og iskold vestenvind. Nellie er skotsk og af racen galloway.

“Bessie! Kip! Kip! Kip!”

De to køer sætter i klunget galop. 450 kilo kødkvæg i bevægelse mod samme mål får jorden til at vibrere.

Tyren Oscar står med røven til. I lang tid. Så vender han sit enorme hoved med sort, krøllet pels og lunter sindigt hen mod hegnet, hen til æblerne, som Anna Bodil Hald holder frem. Hun håndfodrer Nellie og Bessie og Oscar med et enkelt æble ad gangen. To kalve står og kigger.

Anna Bodil Hald, biolog og iværksætter, er i sine naturlige omgivelser her, tæt på Præstesø, Søndersø og Flyvestation Værløse.

For nogle år siden blev en del af området fredet. En af drivkræfterne var Anna Bodil Hald, der dengang var formand for den lokale afdeling

af Danmarks Naturfredningsforening.

Derfor kan man i dag nyde naur og hvidtjørn og ahorn og seljerøn og mirabelle og over 20 andre træarter. Om sommeren er jordbunden fuld af stor knopurt, liden klokke, hvid okseøje, markkrageklo, merian og liden skjaller, nøjsomme planter, der tiltrækker insekter og sommerfugle af mange slags.

“De fleste steder i Danmark er de fortrængt af fedmeplanter, som nyder godt af rigelige mængder kvælstof fra omgivelserne”, fortæller Anna Bodil Hald. “Kørvel og draphavre er flotte planter, men de skygger, og de breder sig, og hvis vi ikke beskytter nøjsom-

hedsplanterne, forsvinder de. Og med dem forsvinder biodiversiteten, ikke bare af planter, men også af insekter, sommerfugle og småfugle. Det bliver så kedeligt”.

hedsplanterne, forsvinder de. Og med dem forsvinder biodiversiteten, ikke bare af planter, men også af insekter, sommerfugle og småfugle. Det bliver så kedeligt”.

Klinisk blik på naturen

For ti år siden grundlagde Anna Bodil Hald sammen med biolog Lisbeth

Nielsen virksomheden Natur & Landbrug ApS, et konsulentfirma, der har til formål at forbedre forholdene for naturen.

De to biologer løser plan- og analyseopgaver inden for blandt andet

naturforvaltning, rekreativ natur, invasive arter, naturplaner, græsnings-

“Politikerne er ikke vant til, at natur koster penge. Derfor bliver biologer let til nogle 5-øres kræmmere, som forsøger at redde naturen, uden at det koster noget”.

“Dr. Lieberkind skrev venligt tilbage, at så skulle jeg først gå på universitetet. Og så var den sag afgjort”.

» selskaber, hedepleje, vejkanter, pleje af gravhøje og herlighedsværdier ved nye vådområder. Kunderne er lodsejere, kommuner, staten, græsrodder, foreninger og andre konsulentfirmaer. “Vi går ikke på kompromis. Hvis en kunde har noget skodnatur, står det i vores rapport”, siger Anna Bodil Hald. “Samtidig har vi et klinisk blik på naturen. Vi bidrager gerne til at skabe forretning for en landmand ved at pege på natursammenhænge, som kan udnyttes. Vi har for eksempel udarbejdet naturplaner for kødproducenter i Smag på Landskabet.

Ideelt iværksætterliv

I gennemsnit arbejder Anna Bodil Hald to dage om ugen med store udsving hen over et år.

“Forår og sommer har vi travlt med at hente data hjem, på andre årstider skriver vi rapporter, opsøger kunder, formulerer projekter, skriver ansøgninger til fonde. For mig er livet som selvstændig ideelt. Det er fleksibelt, fagligt udfordrende, kollegialt givende, og så er det me-

ningsfuldt at arbejde for at støtte den trængte natur”.

De fleste opgaver ligger i Jylland. “Det generer mig ikke. Jeg har altid pendlet meget, og ofte kan en opgave kombineres med kollegial sparring og nogle overnatninger i Viborg hos min medejer, Lisbeth Nielsen. Så knokler vi igennem, som om vi var på feltkursus, og har nogle kreative aftener med faglige diskussioner og løsninger og en masse god energi. Det er noget af det dejlige ved at arbejde som konsulent. Man kan ikke blive hængende i teoretiske problemstillinger. Opgaven skal løses, og der er en deadline”.

Kræver bred erfaring

Det var en nedskæringsrunde på Danmarks Miljøundersøgelser, der gav de to biologer mulighed for at skabe deres egen forretning.

I stedet for at tage imod en fratrædelse fik Anna Bodil Hald en aftale om at kunne lønarbejde to dage om ugen og starte virksomheden op i den øvrige tid. Hun beholdt sit daværende kontor i Roskilde.

“Processen var besværlig, fordi mange regler på arbejdsmarkedet var – og er – indrettet 100 procent på lønmodtagere. Der var mange problemer med at kombinere lønmodtagerjob og selvstændighed og senere med gradvist at overgå til selvstændig virksomhed, blandt andet i forhold til a-kasse og eventuel efterløn. Jeg er glad for, at jeg holdt fast. At være selvstændig er en rigtig god måde at trappe ud af arbejdsmarkedet på. Man regulerer selv sin arbejdstid, og man risikerer ikke at blive fyret på grund af alder. Desuden er de mange års opsamlede viden og erfaring en fordel, når man driver en virksomhed med mange typer opgaver og kunder. Det kræver en bred faglig

erfaring. Jeg kunne ikke have gjort det som nyuddannet”.

Anna Bodil Hald og Lisbeth Nielsen har en klar fordeling af byrder og belønning.

“Vi fører timeregnskab hen over året og afregner efter indsats. Vi har fra begyndelsen skabt veldefinerede rammer om virksomheden. Det har givet luft og ro til at koncentrere sig om det faglige. Vi vil gerne tjene flere penge, men vi har det sjovt”.

Ser stort på alder

I sin fritid er Anna Bodil Hald formand for Værløse Naturgruppe, Danmarks Naturfredningsforenings naturplejenetværk og Naturplejelaug Laanshøj. Desuden er hun bestyrelsesmedlem i Dansk Botanisk Forening, i Nordisk Kulturlandskabsforbund, i Naturstøttestpunkt Hjortøgaard og i Foreningen Naturparkens Venner ved Mølleådal. Hun repræsenterer Danmarks Naturfredningsforening i et skovbrugsråd og er medlem af foreningens repræsentantskab. Og hun har ikke tænkt sig at drosle ned.

“Hvorfor skulle jeg holde op med at arbejde? Jeg egner mig ikke til at holde mig i ro. Desuden er der for mange opgaver, der bør løses, hvis vi i Danmark vil bevare naturområder af høj kvalitet. Vi kan ikke bare overlade det til politikerne. Der holdes mange skåltaler, men sættes slet ikke nok penge af i stat og kommuner. Natur er en kan-opgave, ikke en skal-opgave. Politikerne er ikke vant til, at natur koster penge. Derfor bliver biologer let til nogle 5-øres kræmmere, som forsøger at redde naturen, uden at det koster noget. Hvis en ingeniør skal have penge for at bygge en bro, er der ingen, der undrer sig. Hvis en biolog skal give gode råd om mere naturkva-

Anna Bodil Hald på 67 år kan fejre sine første 10 år som selvstændig med virksomheden Natur & Landskabet. Fritiden er også fuld af natur – her skikkelse af nogle skotske venner.

litet på et engareal, skal det helst være gratis”.

Skrev til dr. Lieberkind

At hun som 67-årig fejrer sine første ti år som iværksætter, gør Anna Bodil Hald til en mønsterbryder.

“Sådan har det altid været – som barn, som ung, som voksen. Jeg er vokset op i Vestjylland, og mens piger normalt sad og syede, stod jeg nede i mergelgraven i vand til livet og fangede haletudser. Som 14-årig skrev jeg til dr. Lieberkind. Jeg ville lave det samme som ham. Dr. Lieberkind skrev venligt tilbage, at så skulle jeg først gå på universitetet. Og så var den sag af-

gjort. Normalt var de eneste skolekammerater, der fortsatte efter 7. klasse, dem, der havde problemer med ryggen. På universitetet var jeg den første med speciallinje som étfagsbiolog og nok den første cand.scient. på licentiatstudiet på KVL. På Center for Jordøkologi var jeg den første til at etablere et samarbejde med Landbohøjskolen og landbrugets forsøgsvirksomhed. Samarbejde mellem miljø og landbrug var nyt i 1984. Og så videre. I den forstand har jeg været privilegeret i mit arbejdsliv. Jeg har altid vidst, hvad jeg gerne ville”. <<

“At være selvstændig er en rigtig god måde at trappe ud af arbejdsmarkedet på. Man regulerer selv sin arbejdstid, og man risikerer ikke at blive fyret på grund af alder”.

NATUR & LANDBRUG

- Natur & Landbrug tilbyder viden om pleje af enge, botanisk naturkvalitet, driftsvalg og naturplaner, så kunden får mest mulig natur for en given indsats. Partnere er biologerne Anna Bodil Hald og Lisbeth Nielsen. Natur & Landbrug har i Jylland adresse i Agro Business Park i Viborg og på Sjælland på Symbion sammen med Amphi Consult. Se mere på www.natlan.dk.

5 ERFARINGER

Anna Bodil Hald fremhæver fem erfaringer i sit eget liv som iværksætter:

1. Arbejdsopgaverne skal være nogle, som man virkelig kan gå ind for.
2. Produktet – her naturfremme på enge, overdrev og andre halvkulturrealer – skal skabe god værdi for kunderne.
3. Det er en fordel at være to eller flere til sparring og udvikling af firmaet samt at have kontorfælleskab i relevant fagligt miljø eller i et udvidet tværfagligt kreativt miljø.
4. Et godt netværk af relevante samarbejdspartnere uden for kontormiljøet er også essentielt.
5. Undgå gældsætning – supplér eventuelt med lønarbejde i begyndelsen. Egen virksomhed er en god mulighed for seniorer.